

ДО 60-РІЧЧЯ

ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА С.Ю. ПОПОВИЧА

28 лютого 2018 р. виповнюється 60 років від дня народження відомого вченого-ботаніка та геосозолога, доктора біологічних наук, професора, завідувача кафедри декоративного садівництва та фітодизайну Національного університету біоресурсів і природокористуван-

ня України Сергія Юрійовича Поповича.

С.Ю. Попович навчався в Ужгородському державному університеті за спеціальністю «біологія», після успішного закінчення якого у 1980 р. вступив до аспірантури Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України. Безпомилково обраний трудовий шлях, високий інтелектуальний рівень, творчий підхід до справи і неординарні організаторські здібності дали йому змогу успішно провести дисертаційні дослідження та опублікувати перші праці.

Після закінчення аспірантури у 1983 р. С.Ю. Попович захистив дисертаційну роботу на тему «Екзогенні зміни рослинного покриття Поліського державного заповідника і шляхи його оптимізації» на здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю «ботаніка» на засіданні спеціалізованої вченої ради у Центральному республіканському ботанічному саду АН УРСР.

З 1983 до 1994 рр. працював на посадах молодшого, наукового та старшого наукового співробітника Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України. У цей період Сергій Юрійович здійснив експедиційні дослідження на Поліссі, Донецькому кряжі, Середньоросійській височині, Азовській низовині, у Гірському Криму, Українських Карпатах, Карелії, на Кольському півострові.

У 1998 р. С.Ю. Попович захистив дисертаційну роботу на тему «Созологічний аналіз лі-

сової рослинності України (теоретичні засади, методологія, прикладні аспекти)» на здобуття вченого ступеня доктора біологічних наук за спеціальністю «ботаніка» на засіданні спеціалізованої вченої ради у Никітському ботанічному саду УААН (м. Ялта). Його науковим консультантом був знаний у світі геоботанік, доктор біологічних наук, професор, академік АН УРСР, завідувач відділу геоботаніки та палеоботаніки Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного АН УРСР Ю.Р. Шеляг-Сосонко, який і визначив його науковий шлях як ученого.

З 2001 р. працює в Національному аграрному університеті (нині — Національний університет біоресурсів і природокористування України). Обіймав посади професора кафедри дендрології та лісової селекції (2001—2003) та її завідувача (2003—2005), завідувача кафедри декоративного садівництва та фітодизайну (з 2005 р.), за сумісництвом — директора навчально-наукового центру декоративного садівництва та ландшафтної архітектури (2003—2005).

С.Ю. Попович із колегами та учнями започаткував інтегральний дендросозологічний напрям досліджень, об'єктами якого є групи раритетних видів деревних рослин (автохтонні, інтродуковані, екзотичні захищеного і незахищеного ґрунту) та дендроценози природно-заповідного фонду у різних природно-географічних регіонах України. Видано 15 монографій, в яких наведено результати первинної інвентаризації та флористичного аналізу заповідного раритетного дендрорізноманіття Лісостепу, Степу України, а також Українського Полісся. Для цих природно-географічних регіонів розроблено дендросозологічні каталоги, які мають фундаментальне значення для моніторингу динаміки заповідного раритетного дендрорізноманіття. Нині готується до друку каталог щодо зони широколистяних лісів, у перспективі — дендросозологічний каталог Українських Карпат і складання загального дендросозологічного ка-

талогу для України. Видано «Чекліст дендроекзотів України», який має важливе таксономічне та фітонімічне значення.

С.Ю. Попович започаткував созофітоценодизайнологічний напрям досліджень. На його думку, розвиток ландшафтного фітоценодизайну на фітосозологічних засадах має супроводжуватися розробкою нових принципів, наприклад, раритетного, який передбачає створення композицій за участю рослин із високою фітосозологічною значущістю, та ґрунтуватися на науковому підході до добору груп рослин різного географічного походження, зокрема автохтонних дендрозоофітів. Сергій Юрійович разом із аспірантами розробив методики інтегральної аутфітосозологічної оцінки раритетних дендроекзотів *ex situ* та *in vivo*, запропонував комплексний підхід до системи формування фітоценокомпозицій для штучних заповідних парків усіх категорій, який передбачає пріоритетність принципів високої фітосозологічної та дендрологічної значущості.

Цікаві результати отримано на стику ботаничних і созологічних досліджень. С.Ю. Попович обґрунтував та ввів такі поняття, як «созологічна геоботаніка», «природно-заповідна справа», «заповідне лісознавство», «заповідне паркознавство», «біосозологія», «созологічна фітоценодизайнологія», «дендрозоофлора», «дендрозооекзоти» та «дендрозоофіти». Разом із своїм учителем Ю.Р. Шелягом-Сосонком у 1997 р. він розробив стратегію і нову парадигму заповідної созології, запропонував поняття «созологічна фітосферологія» та її структуру. За 40 років активної творчої праці Сергій Юрійович став відомим фахівцем у таких галузях, як загальна геоботаніка, лісова фітоценологія та екологія, болотознавство, лукознавство, заповідна геосозологія і фітосозологія, заповідне лісознавство та паркознавство, теорія і практика природно-заповідної справи.

Упродовж багатьох років С.Ю. Попович був членом Національної комісії з питань Червоної книги України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України, заступником спе-

ціалізованої вченої ради Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства Національного університету біоресурсів і природокористування України, членом таких же рад у Нікітському ботанічному саду — Національному науковому центрі НААН України, Національному ботанічному саду імені М.М. Гришка НАН України, учених рад Національного університету біоресурсів і природокористування України та Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства, проблемної, а потім науково-технічної ради Науково-дослідного інституту лісівництва та декоративного садівництва, науково-технічних рад Міністерства екології та природних ресурсів України, Державної служби заповідної справи Мінприроди України, Наукового центру заповідної справи Мінекоресурсів України, Карпатського біосферного заповідника, природних заповідників — Поліського та «Горгани», національних природних парків — Карпатського, «Синевир», «Вижницький», «Подільські Товтри», «Святі Гори», «Ужанський», «Голосіївський», Ботанічного саду Національного університету біоресурсів і природокористування України, а також двох наукових комітетів з виконання Україною проєктів Глобального екологічного фонду щодо збереження біотичного різноманіття Карпат і дельти Дунаю.

Професор Попович — це людина з невичерпним запасом енергії та творчих задумів. Свої знання і науковий досвід він передає молоді, підтримує її творчу ініціативу. Йому притаманні ерудиція, сприйняття нового, принциповість, вимогливість, доброзичливість, вірне служіння науці. Нині він сповнений творчих сил і задумів, новаторських ідей та планів.

Сердечно вітаємо Сергія Юрійовича із ювілеєм, бажаємо йому міцного здоров'я, невичерпної життєвої енергії, довголіття, здійснення творчих задумів.

Б.Є. ЯКУБЕНКО, І.П. ГРИГОРЮК,
С.І. КУЗНЕЦОВ, В.І. МЕЛЬНИК,
М.Б. ГАПОНЕНКО